

La unitat del català i els seus botxins

“Naqueles lugares onde a identidade da língua depende basicamente dos movimentos sociais que se importan com ela [...] o integracionismo é o comportamento dominante. Nalqueloutros onde não é assim, e Valença é o paradigma junto à Galiza, o destino da língua fica baixo a direção dos seus verdugos.”

Valentim Rodrigues Fagim

“Seria extens enumerar tantes i tantes declaracions i mesures contra la unitat del català que ha perpetrat el PP, la resposta a les quals, per part dels partits de l’oposició oficial, ha estat una abnegada aquiescència còmplice”

claracions del seu portaveu adjunt al Parlament valencià, Rafael Maluenda, ja havia advertit expressament a l’IEC que “no existe la unidad de la lengua” (26 de juny del 2003).

Els partits polítics valencians participaven alegrement del repartiment de càrrecs en l’AVL i proliferaven les declaracions entusiàstiques de la pau aconseguida. Més entusiasme hi mostraven si havien aconseguit de “col·locar” militants i simpatitzants a les butaques acadèmiques. El PSOE, com a partit majoritari de l’oposició, s’hi va abocar. Al cap i a la fi, els seus antecedents lingüístics no diferien gaire dels que propugnava el PP. De fet, un dels acadèmics, i militant del PSOE, Josep Palomero, intentaria més tard dinamitar la territorial valenciana de l’Associació d’Escriptors en Llengua Catalana en proposar a alguns autors que s’incorporaren en una altra associació d’escriptors que ell promovia, aquesta d’àmbit valencià i bilingüe, per a la qual prometeria subvencions oficials a dojo. El BNV i Esquerra Unida mantenien posicions ambigües, potser perquè aspiraven a col·locar-hi algú dels “seus” si els principals repartidors del pastís acadèmic, PP-PSOE, tenien un gest de generositat i repartien alguna engruna sobrant. Tanmateix, es van quedar amb un pam de nas.

Mentrestant, els efectes de la pau lingüística no s’han produït en el sentit que havien proclamat els qui l’aplaudiren. El PP ha continuat subvencionant milionàriament les entitats secessionistes clàssiques (Lo Rat Penat, la RACV i altres organitzacions afins), les quals ni s’han pres la molèstia de reconèixer l’Acadèmia que avala el partit governant que tan generosament les alimenta. En tot aquest temps, la unitat de la llengua, que alguns afirmaven que havia estat i és condició *sine quan on* per al suport a l’AVL, ha estat negada en moltíssimes ocasions, amb opinions i fets, pels mandataris del PP i el seu entorn. Com a resposta, els partits valencians de l’oposició (PSOE, Esquerra Unida i BNV) consensuaren fa un any punts bàsics per a una reforma de l’Estatut, a instàncies

Temps era temps es va arribar a dir que s’havia firmat la “pau lingüística” al País Valencià, i de resultes d’aquesta pau va nàixer l’Acadèmia Valenciana de la Llengua amb l’objectiu d’enterrar el conflicte politicolingüístic valencià. L’Acadèmia va ser avalada per CiU, i per aquest aval que va firmar amb el filibuster Zaplana l’IEC va rebre l’ordre d’avenir-s’hi i no reclamar el tros d’autoritat que li arrabassava l’AVL. Pel que fa a la participació en l’estratègia lingüística del PP dels partits valencians, també ha estat decisiva perquè la unitat del català estiga en aquests moments a l’escorxadador. Com diu Rodrigues Fagim, uns i altres han posat el destí de la llengua sota la direcció dels seus botxins. Per tant, són còmplices del seu esquarterament.

Recapitem i actualitzem. Quan va nàixer l’AVL va ser reconeguda amb diversos graus d’entusiasme, prevenció i escepticisme. Hom argumentava que la presència d’alguns noms “prestigiosos” de la Universitat garantien la integritat del català. L’IEC deia aleshores que l’AVL era innecessària, però l’acceptava “si reconeixia la unitat de la llengua”. Amb motiu de la inauguració d’una “casa regional” de l’IEC a Castelló de la Plana, Manuel Castellet afirmava que l’IEC “conviurà fàcilment amb l’AVL” (8 de juny del 2001). Més endavant, les crítiques a la manca de relacions entre totes dues entitats obligaren a uns i a al-

tres a propiciar alguna trobada, de primer clandestinament, després a la llum del dia. Però, és possible la col·laboració entre l’IEC i l’AVL? La presidenta de l’ens valencià, Ascensión Figueres, militant del PP i amb una competència en la llengua de la que és acadèmica per sota de la que em demostra habitualment el meu barber, afirmava, arran de l’última reunió conjunta (13 de novembre del 2003), que aviat podien assolir-se acords amb l’IEC, tanmateix “en ningún caso seran vinculantes para adoptar acuerdos normativos” (14 de novembre del 2003). És a dir, aquesta “col·laboració” té el mateix valor que els acords lingüístics que prenem el meu barber i jo. Dies abans, la presidenta Figueres, fidel al seu partit i als seus interessos liquidacionistes, havia deixat clar que IEC i AVL eren acadèmies de llengües distintes: “L’AVL continuarà el camí iniciat amb l’IEC i amb la resta d’acadèmies de les diferents llengües existents a l’estat espanyol” (31 d’octubre del 2003). No debades el PP, en de-

de l'entitat civicoecumènica Valencians pel Canvi. En aquesta reforma incloïen donar a l'AVL una categoria superior a la que té en l'actualitat, conferint-li rang d'institució estatutària. Tot això mentre el PP aprovava avanços de gramàtiques particularistes i mots "genuïns" que donava a avalar a l'AVL, i aquesta obsessió institució (qui paga, mana) les avalava. I muts i a la gàbia.

Seria extens enumerar tantes i tantes declaracions i mesures contra la unitat del català que ha perpetrat el PP, la resposta a les quals, per part dels partits de l'oposició oficial, ha estat una abnegada aquiescència còmplice. Però en donarem alguns exemples, els més actuals. Fernando Giner, president de la Diputació de València, ha declarat que l'AVL "en ningún caso puede ser vehículo facilitador de la unidad de la lengua" (30 de juliol del 2003). El conseller de Cultura ha anunciat la creació d'una xarxa de lectorats de "valencià" a la Unió Europea, i ha dit que "comunitats com Galícia i Catalunya posseeixen aquestes xarxes per tot el món" (12 de novembre del 2003). El 23 de novembre, en una entrevista al periòdic *Las Provincias*, el conseller afirmava, taxatiu: "No admitiremos que las Universidades hablen en sus estatutos de catalán." *Las Provincias* (30 de novembre del 2003): "El Consejo de Ministros aprobará en los próximos meses un decreto-ley que iguala el valenciano al resto de lenguas oficiales del Estado (castellano, catalán, basco y gallego) y regulará su enseñanza en las escuelas oficiales de idiomas [...] Desde hacía casi 20 años, en las EOI de fuera de la Comunidad solo había oferta de enseñanza en catalán y profesoras de este idioma ya que no se reconocía el valenciano como lengua distinta." El periòdic *Levante-EMV* rematava la garba: "Hasta el momento el valenciano solo se enseñaba en las Escuelas de Idiomas de la Comunidad Valenciana. En el resto de España se enseñaba el catalán." I què dir de l'intent de balcanització del nom, amb la proposta "valenciàcatalà", a inspiració del conflicte lingüístic serbocroat? Per cert, bandejada airadament pel PP, que detes-

“Quantes barrabassades més ha de fer el PP perquè alguns s’adonen que l’AVL és un instrument al servei de la fragmentació del català? No té encara prou evidències l’IEC que s’està actuant contra la unitat de llengua?”

ta el terme català fins a extrems xenòfobs.

Aquest passat mes de novembre, l'AVL incorporava tres nous actors a la seua comèdia: Àngel Calpe, Emili Casanova i Manuel Pérez Saldanya (aquest darrer membre de la Secció Filològica de l'IEC). Els partits polítics de l'oposició oficial (PSOE, EU i BNV) aprofitaven per renovar el seu suport a l'AVL i a la política lingüística del PP, alguns explícitament, com ara EU, que ha presentat en alguns ajuntaments mocions de suport al decàleg lingüístic del PP i de l'AVL. El PSOE no ha variat gens la seua postura de company lleial del viatge secessionista del PP. El BNV havia reafirmat el seu suport incondicional, i en clarificava els motius, en la Ponència Estratègica que posava a esmena i votació en el seu darrer Congrés (octubre del 2003): "Superada l'etapa més radical de l'anticatalanisme, i acceptada pel BLOC l'AVL, el problema lingüístic que allunyava part dels votants d'UV de nosaltres s'ha anat reduint." Esquerra Unida,

que en ocasions semblava tenir una posició més crítica i escèptica, ja va donar suport a l'AVL en el document de reforma de l'Estatut adés esmentat, però darrerament ha estat protagonista d'alguns gestos pro AVL ben explícits. Valga com a exemple la seua actitud a la població de Barxeta (la Costera), on governa amb majoria absoluta des de fa anys. Esquerra Unida-l'Entesa va presentar-hi una moció de suport al document "Compromís pel Valencià / Compromís per la Llengua). Aquest document de consens, firmat fa un any a instàncies de la Federació Escola Valenciana, li donen suport PSOE, EU, BNV i ERPV, a més de diverses forces polítiques, sindicals i cíviques. Tanmateix, la moció que va presentar Esquerra Unida sota el títol "Sobre el Compromís per la Llengua / Compromís pel Valencià", no incloïa les cinquanta mesures del Compromís, però sí, en canvi, el preàmbul d'aquest document. De més a més hi afegia pel seu compte l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, entitat que no apareix esmentada per a res en el document original del Compromís. En definitiva, Esquerra Unida-l'Entesa havia manipulat de manera burda i injustificable un document consensuat i vulnerat la intenció unitària del Compromís. Però el fet pot ser més greu encara, ja que pel redactat de la moció es desprèn que ha estat presentada també en aquests termes al Ple de la Diputació de València i possiblement en altres ajuntaments. Amb quina intenció ha tergiversat Esquerra Unida - l'Entesa el consens del Compromís per la Llengua? Aspira a col·locar algú -o alguna- dels seus a l'AVL i ha decidit fer mèrits per guanyar-se la simpatia del PP?

Quantes barrabassades més ha de fer el PP perquè alguns s'adonen que l'AVL és un instrument al servei de la fragmentació del català? No té encara prou evidències l'IEC que s'està actuant contra la unitat de llengua? I els partits valencians (i CiU també), quina pau lingüística pactaren amb el PP? La dels patíbuls i els cementeris?

Toni Cucarella és secretari d'Organització d'ERPV